

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Diarienummer 12/KS 0222

Slutrapport - "Samverkansprocessen i Motalas brottsförebyggande arbete", B3.3-0308/2012

Bakgrund:

Motala, en kommun om ca 42 500 invånare, har haft ett organiserat brottsförebyggande arbete sedan 1998 då det första brottsförebyggande rådet, BråMo bildades. Arbetet har varit områdesbaserat och bedrivits i nära samverkan med framförallt polisen och Bostadsstiftelsen Platen men även trossamfund, förenings- och näringsliv har varit involverade.

Det starka nätverk som byggdes upp kring de samverkansgrupper som funnits i Motala under mer än tio år, fick från 2009 och framåt vidkännas stora påfrestningar. Stora organisationsförändringar i kommunen, och även inom polisen, slog sönder mycket av det etablerade samarbetet och gjorde det nödvändigt hitta nya former för det fortsatta arbetet. En lång process för att finna lösningar på problemen resulterade slutligen i ett beslut om "omstrukturering".

Det brottsförebyggande arbetet fick med början av 2012 en nystart då nya samverkansgrupper etablerades; en i Borensberg, en i norra delen av kommunen, "Varamon", en i södra delen, "Brinken" och en i Centrum. I samtliga grupper ingick representanter för polis, skola, socialtjänst, fritidverksamheten och Bostadsstiftelsen Platen. I BråMo Centrum ingick dessutom kommunens risksamordnare, centrumförening, vaktbolag samt representant från tekniska förvaltningens enhet Gata och Park. En styrgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer för skola, socialtjänst och teknisk verksamhet samt polisområdeschefen inrättades också.

Den nationella utbildning som genomfördes 2011 - "Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete" gav "näring" till vår nystart. Två representanter från Motala deltog, en från kommunen och en från polismyndigheten. Vår ambition att tillämpa den samverkansmodell som förespråkades i handbok och nationell utbildning medförde att vi våren 2012 genomförde en lokal utbildning för deltagarna i våra nybildade BråMo-grupper. Under utbildningen gavs också tid att gruppvis påbörja den kartläggning av problembilden som avsåg att utgöra grunden för kommande brottsförebyggande aktiviteter. Under hösten 2012 var arbetet igång i BråMo Centrum och i BråMo Borensberg, medan två av grupperna hade svårt att hitta formerna för sin samverkan.

Det blev fort uppenbart att grupperna behövde stöd för att komma vidare i samverkansprocessen och kommunen ansökte om utvecklingsmedel från Brottsförebyggande Rådet, BRÅ..

Den 21 november 2012 beslutade BRÅ bevilja Motala kommun 175 000 kronor avseende aktiviteten "Samverkansprocessen i Motalas förebyggande arbete". Aktiviteten syftade till att visa på hur handboken "Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete" kan omsättas i praktisk verksamhet.

Tillvägagångssätt, metoder och genomförande

Genom det ekonomiska stödet blev det möjligt att anställa en processledare på 25 % och den 1 februari 2013 anställdes Mannie Gustavsson, fritidsgårdsföreståndare i Borensberg. Förutom mångårig erfarenhet av arbete med ungdomar har Mannie lång erfarenhet av samverkan i det lokala brottsförebyggande arbetet i Borensberg. Hon har också varit en av deltagarna i den nationella utbildningen "Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete" 2011.

Processledaren har varit sammankallande i samtliga områdesgrupper, undantaget BråMo Centrum, och har under perioden träffat grupperna en gång per månad. Processledaren har haft en ledande roll men medvetet valt att inte "ta över" ansvaret i grupperna. Arbetet i grupperna har syftat till att få till stånd en samverkansprocess utifrån handboken, med kartläggning som steg ett. Detta stötte redan från början på problem, deltagarna tog motvilligt på sig uppgifter på grund av bristande tid och resurser. Man ansåg att man redan hade "koll på läget" vilket ofta slutade med diskussioner på individnivå.

Bedömning

Deltagandet vid träffarna har varit tillfredsställande och det finns ett engagemang för det brottsförebyggande arbetet. Det har förts diskussioner kring problem och åtgärder men det har varit svårt att få till stånd ett strukturerat, systematiskt och väl dokumenterat arbete över tid. Svårigheterna bedöms till stor del kunna förklaras utifrån tid och resurser:

Gruppernas sammansättning.

Representanterna i grupperna är utsedda av cheferna för respektive samverkande verksamhet. Det har varit olika funktioner i olika grupper, skolan kan i en grupp ha varit representerad av rektor och i en annan av en kurator, administratör eller skolvaktmästare. I väldigt få fall har representanterna haft mandat och förfogat över brottsförebyggande resurser.

Polisens prioriteringar

Det organiserade brottsförebyggande arbetet är från starten i slutet av 1990-talet uppbyggt kring polisens verksamhet. Polisen utgjorde navet i den samverkan som utvecklades med kommunerna, det var utifrån den polisiära kunskapen om den lokala brottsligheten som insatser kunde planeras, samordnas och verkställas. Polisen är fortsatt mycket viktig för arbetet men myndigheten har under projekttiden inte prioriterat det förebyggande arbetet och har inte avsatt resurser för att kontinuerligt och med ett tydligt uppdrag delta i arbetet

Ledning och styrning

Det har inte funnits någon person som varit "självskriven" samordnare i arbetsgrupperna, förutom i BråMo Centrum där kommunens samordnare för det drogförebyggande arbetet tagit på sig den rollen. Utan ledning och styrning har metod och systematik fått en undanskymd roll.

Kunskap

Det brottsförebyggande arbetet i kommunen måste baseras på kunskap om vilka faktorer som påverkar individer att begå brott och hur olika åtgärder på kort och lång sikt påverkar brottsligheten. Det behövs också kunskap om metod och samverkansprocess. Många aktörer med skiftande utbildningsbakgrund deltar i det brottsförebyggande arbetet. Vi har genomfört utbildningar lokalt men omsättningen bland involverade aktörer medför att kunskap tappas på vägen och att det finns ett kontinuerligt behov av utbildning på området.

Tid

Uppdraget att ingå i BråMo-grupper är för de allra flesta deltagare något som kommer utöver allt som ingår i vars och ens "grunduppdrag". Det brottsförebyggande arbetet har adderats till redan fulltecknade tjänster. Alla förstår värdet av förebyggande arbete men i till exempel skolan konkurrerar många andra uppdrag om utrymmet och inom socialtjänsten är resurserna för fältverksamheten starkt begränsad. En del mycket bra idéer har fallit på grund av brist på tid och mandat.

Handboken

Handboken är bra till stora delar men till vissa inte anpassad till den praktiska verkligheten i kommunerna. Det finns ett flertal förslag i boken som inte är realistiska, till exempel är det inte genomförbart att för varje gemensam aktivitet skriva en samverkansöverenskommelse som ska undertecknas av högsta kommun- och polisleddning. Det är inte heller rimligt att styrgruppen ska vara sammansatt av polisområdeschef, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören. Processen, så som den beskrivs i handboken, kräver dessutom resurser som få kommuner förfogar över.

Vi har inte haft ambitionen att följa handboken slaviskt, och så tror vi heller inte att författarna har tänkt, även om den pedagogiska utformningen talar för ett sådant tillvägagångssätt.

Erfarenheter för förändring

Erfarenheterna i projektet medförde hösten 2014 en genomgripande förändring i vårt sätt att arbeta med brottsprevention. Vi inrättade då *ett* brottsförebyggande råd, BråMo, bestående av enhetschefer från kommunens samtliga förvaltningar.

Brottsförebyggande rådet i Motala, BråMo från 2015

Socialförvaltningen:

Socialkontoret

Sociala ResursVerksamheten

Bildningsförvaltningen:

Fritid
Grundskola
Gymnasieskola
Elevhälsa

Tekniska förvaltningen

Gata & Park

Plan- och miljöförvaltningen:

Miljö- och hälsoskyddskontoret
Räddningstjänsten

Kommunledningsförvaltningen

Risksamordnare

I BråMo ingår också representanter på chefsnivå från ***Polismyndigheten, Landstinget*** och ***Bostadsstiftelsen Platen***. Andra funktioner, som samordnare för det drogforebyggande arbetet och alkoholhandläggare, kan adjungeras vid behov

Samordningsansvaret finns dels på kommunlednings-förvaltningen, dels i form av en koordinator med placering inom sektor Fritid. Samverkan kring centrumproblematiken fortsätter som förut men i formen av ett nätverk, desamma gäller för den samverkan som skett i BråMo Borensberg.

Uppdrag för BråMo

BråMo ska verkställa åtaganden enligt

- Samverkansöverenskommelsen med polismyndigheten
- Regionala handlingsplanen för ANDT-arbetet i Östergötlands län 2014 - juni 2016

BråMo ska också

- Föreslå och genomföra åtgärder som uppmärksammas i kartläggningar av den lokala problembilden
- Samordna relevanta insatser vid akuta problem

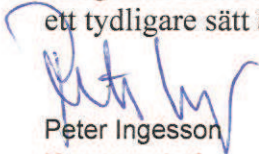
Förankring på ledningsnivå

Det övergripande ansvaret för kommunens brottsforebyggande arbete åvilar kommunstyrelsen som också har en resurs för samordning i kommunledningsförvaltningen. Samtidigt berör brottsforebyggande arbete övriga nämnder och förvaltningar, andra myndigheter och organisationer och aktörer i det civila samhället.

Det brottsforebyggande arbetet i kommunen, som det beskrivits ovan, ska förankras och avrapporteras i ett forum för ordföranden från samtliga nämnder och samtliga förvaltningschefer. Detta forum sammanträder en gång per månad och vid de tillfällen det brottsforebyggande arbetet finns på dagordningen adjungeras polisledning, ledning för Närsjukvården Väster och Bostadsstiftelsen Platens VD.

Resultat

Med den nya organisationen har vi eliminerat hinder i vår tidigare samverkansmodell och skapat förutsättningar för ett systematiskt brottsförebyggande arbete. Vi har fått en samverkansgrupp med mandat som förfogar över resurser av betydelse för beslutade aktiviteter. Vi har fått en betydligt bredare samverkan där verksamheter som tidigare inte deltagit kontinuerligt nu fått plats. Vi har fått en långsiktig lösning för samordning i kommunen men behöver en part med motsvarande funktion inom Polismyndigheten. Vi integrerar också det alkohol- och drogförebyggande arbetet med brottsförebyggande på ett tydligare sätt än tidigare.

Peter Ingesson
Kommunchef

Sven-Inge Arnell
Stabschef

Bilagor: Redovisning av ekonomiskt stöd
Utdrag ur bokföringssystem

Bilaga 2

Mall för redovisning av ekonomiskt stöd

Mall för ekonomisk redovisning av aktivitet som bedrivits med ekonomiskt stöd från Brå (se § 4c i kontraktet). Ni ska tydligt redovisa hela aktivitetens kostnader samt de beviljade medlen från Brå. Om aktiviteten beviljats 80 000 kronor eller mer ska ett utdrag ur bokföringssystem eller liknande bifogas för att styrka den ekonomiska redovisningen.

Ekonomisk redovisning av Samverkansprocessen i Motalas brottsförebyggande arbete med dnr B3.3-0308/2012

Motala kommun beviljades den 21 november 2012 ekonomiskt stöd om 175 000 kronor för att genomföra "Samverkansprocessen i Motalas brottsförebyggande arbete". Pengarna har använts enligt nedan.

Aktiviteter/insatser:	Totalkostnad:	Medel sökt från Brå:
koväskostnader	175.642	175.000
25% av luktid för processledare		
under tiden 130201-- 140731		
Summa:	175.642	175.000

Ort och datum

Motala 2015-02-16

Underskrift av firmatecknare/sökande
om annan än firmatecknare

Peter Ingesson
Namnförtydligande

Ort och datum

Motala 2015-02-16

Underskrift av ekonomiansvarig,
kassör eller liknande

Terese Boberg
Namnförtydligande

Om det finns outnyttjade medel ska de återbetalas till Brå på bankgiro 755-4082 samtidigt som den ekonomiska redovisningen ska ges in.

Om projektet inte genomförts i enlighet med ansökan eller enligt framställan som godkänts av Brå enligt § 3 i avtalet, ska de beviljade medlen återbetalas till Brå samtidigt som slutrapporten ska inskickas. Återbetalning ska ske till bankgiro 755-4082.

Redovisning av kostnader avseende projektet "Samverkansprocessen i brottsförebyggande arbete i Motala kommun"

Sammanställning av utbetald lön i projekt 7012, samverkansprocessen i brottsförebyggande arbete i Motala kommun. Transaktioner kommer från lönesystemet Personec och inkluderar verifikationsnummer i redovisningssystemet Aditro.

Bokfdat	Vernr	RoR	Personnr	Efternamn	Förnamn	Orsakstext	Belopp	Fom	Tom	PROJEKT
20130325	201130325	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	17 214,42	20130301	20130331		7012
20130425	201130425	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	10 195,35	20130401	20130430		7012
20130524	201130524	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	10 171,42	20130501	20130531		7012
20130625	201130625	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 555,39	20130601	20130630		7012
20130725	201130725	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	17 223,52	20130701	20130731		7012
20130823	201130823	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	10 136,31	20130801	20130831		7012
20130925	201130925	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	8 892,91	20130601	20130630		7012
20131025	201131025	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	2 298,71	20131001	20131031		7012
20131125	201131125	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	8 290,17	20131101	20131130		7012
20131223	201131223	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 651,17	20131201	20131231		7012
20140124	201140124	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 928,77	20140101	20140131		7012
20140225	201140225	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 666,13	20140201	20140228		7012
20140325	201140325	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 231,27	20140301	20140331		7012
20140425	201140425	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	10 443,67	20140401	20140430		7012
20140523	201140523	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 974,58	20140501	20140531		7012
20140625	201140625	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	9 667,16	20140601	20140630		7012
20140725	201140725	5706022026	Gustavsson	Mannie	Månadslön	13 101,06	20140701	20140731		7012
						175 642,01				